

Ivf

in vitro fertilisatie

Ivf is een behandeling voor onvruchtbaarheid. In vitro fertilisatie betekent letterlijk 'in glas bevruchting'. We noemen dit ook wel reageerbuisbevruchting. Om bevruchting te laten plaatsvinden, brengt men in het laboratorium eicellen samen met zaadcellen.

Om eicellen te verkrijgen worden de eierstokken gestimuleerd met hormonen. Daardoor groeien er follikels (eiblaasjes), die de eicellen bevatten. Uit deze follikels wordt, via de schede, de vloeistof met de eicellen weggezogen (de punctie). De zaadcellen worden uit het sperma gehaald. Na samensmelting van eicel en zaadcel in het laboratorium ontstaat een embryo, dat in de baarmoeder kan worden geplaatst. Als dit embryo zich innestelt, ontstaat een zwangerschap.

In 1978 is het eerste kind geboren waarbij de bevruchting door middel van ivf tot stand is gekomen. Oorspronkelijk is ivf ontwikkeld als behandeling voor paren bij wie de onvruchtbaarheid uitsluitend is veroorzaakt door aan twee kanten onherstelbaar afgesloten eileiders. Later is echter gebleken dat ivf ook bij andere vruchtbaarheidsproblemen een succesvolle behandeling kan zijn, zoals bij bepaalde vormen van mannelijke onvruchtbaarheid, endometriose en onverklaarde onvruchtbaarheid.

De ivf-behandeling in OLVG, locatie West vindt plaats in samenwerking met het IVF-centrum van Amsterdam UMC, locatie VUmc. Aan de feitelijke behandeling gaat voor veel mensen een lange periode vooraf van ongewenste kinderloosheid. Vaak is dat een tijd van intensieve onderzoeken, behandelingen, operaties en uiteindelijk een vaak maandelijkse teleurstelling.

De ivf-behandeling gaat vaak gepaard met veel spanningen. De medewerkers van de afdeling Gynaecologie van beide betrokken ziekenhuizen zijn hiervan bewust en beseffen dat intimiteit en privacy in het geding kunnen komen. Zij proberen hier zoveel mogelijk rekening mee te houden. Jaarlijks hebben wij een zomer- en winterstop; daar zullen wij bij de planning van uw behandeling rekening mee houden.

Leeftijd

Naarmate de leeftijd van de vrouw vordert, nemen de kansen op zwangerschap sterk af. Vandaar dat in onze kliniek in principe alleen behandeling plaatsvindt als u niet ouder bent dan 41 jaar. Als u ouder bent dan 38 moet er eerst een hormonaal onderzoek plaatsvinden (bloed prikken) om te zien of de eierstokken nog voldoende functioneren om een reële kans op succes te hebben. De kans op een ivf-zwangerschap na het 41e levensjaar is te klein om behandeling op deze leeftijd te rechtvaardigen.

Kans op succes

Het is goed u te realiseren wat de werkelijke kansen op een succesvolle ivf-behandeling zijn. Wij spreken van een succesvolle behandeling als het resultaat daarvan een voldragen zwangerschap is. Bij het begin van de behandeling is de kans op succes 20-25 procent bij elke cyclus.

Bij een goed verloop van de ivf-behandeling neemt de kans op succes bij elke stap geleidelijk toe. Kan een embryo van goede kwaliteit teruggeplaatst worden, dan bedraagt de kans op zwangerschap vijftig procent. Wij plaatsen in principe één embryo terug, bij uitzondering twee embryo's. Bij grotere aantallen wordt de kans op een drie- en vierlingzwangerschap onverantwoord groot.

De kans op succes bij terugplaatsing van embryo's die ingevroren zijn geweest, is ongeveer twintig procent. Het succespercentage na een complete behandeling (meestal een tot drie cycli) is ongeveer veertig procent.

Vooronderzoek

Voor het begin van de behandeling wordt het volgende onderzocht:

- Of één van u beiden leverontsteking heeft of heeft gehad (hepatitis B en C)
- Of één van u beiden drager is van het hiv-virus
- Soms is het noodzakelijk om de kwaliteit van het sperma in het laboratorium van VU medisch centrum te onderzoeken.

Leverontsteking en contact met aidsvirus

Het bloedonderzoek op leverontsteking en aidsvirus wordt zowel bij de man als bij de vrouw uitgevoerd en blijft twee jaar 'geldig'. Beide tests worden verricht in verband met de consequenties van een eventuele besmetting voor uw kind en ook voor de mensen (personeel) die in aanraking zouden kunnen komen met uw lichaamsvloeistoffen.

Zaadonderzoek in Amsterdam UMC, locatie VUmc

Indien voor u van toepassing wordt er een aanvullend zaadonderzoek verricht in het Amsterdam UMC, locatie VUmc. Hierbij wordt er van de man verwacht, dat hij op het afgesproken tijdstip in het VUmc zaad produceert. Hij krijgt hiervoor een aanvraagformulier mee.

Registratie in Amsterdam UMC, locatie VUmc

Het is de bedoeling dat u zich beiden laat inschrijven bij de administratie van locatie VUmc en dat u beiden een VUmc-registratienummer laat aanmaken. U dient te vermelden dat het gaat om transport ivf met OLVG, locatie West . De verpleegkundige vertelt u waar en wanneer u dit kunt doen.

Het geven van de benodigde injecties

Voor de behandeling moet u bedenken wie de benodigde injecties gaat toedienen. Het zelf leren spuiten heeft als voordeel dat u minder afhankelijk bent van anderen. Wij bieden u de gelegenheid voor de behandeling zelf te leren spuiten.

Instructies man

Roken is nadelig voor de kwaliteit van het zaad. Een ziekteperiode met koorts kan gedurende een aantal weken een slechte invloed hebben op de zaadkwaliteit; meld daarom koorts tijdens de behandelingsperiode altijd aan uw behandelend arts. Voor een zo goed mogelijke zaadkwaliteit adviseren wij om 2-3 dagen voor het zaadonderzoek en punctie geen zaadlozing meer te hebben.

Psychische belasting

U moet zich realiseren dat de ivf-behandeling lichamelijk, geestelijk en qua tijdsinvestering nogal wat van u vraagt. Het 'nu of nooit'-gevoel kan heel sterk op de voorgrond komen. Veel echtparen vinden het daarom prettig zoveel mogelijk samen naar de afspraak te komen en op die manier steun te hebben aan elkaar.

Het beste is tijdens de ivf-behandeling zo gewoon mogelijk door te gaan met 'leven', zoveel mogelijk die dingen te doen die u normaal ook doet. Vooral de periode na de terugplaatsing van het embryo wordt als zeer belastend en moeilijk ervaren. De behandeling is in feite afgerond en nu begint het spannende wachten of het embryo zich innestelt in de baarmoeder.

Het heeft geen zin alle normale dagelijkse bezigheden op te geven en zo voorzichtig mogelijk te leven; dat geeft alleen maar extra spanning. Normale activiteiten, waaronder ook lichamelijke activiteiten, kunnen gewoon doorgaan. Dat geeft ontspanning. Alleen van roken is onomstotelijk wetenschappelijk aangetoond dat het een sterk negatief effect heeft op de kansen met ivf zwanger te raken.

Een rustig, regelmatig en gezond leven leiden geeft de beste kans op zwangerschap. Dit geldt overigens ook voor als men op een 'normale' manier zwanger wil raken. Ivf is niet alleen een medische ingreep, het is méér. Zodra een paar een ivf-behandeling begint, is men er samen dag in dag uit mee bezig. Niet alleen lichamelijk, maar ook geestelijk en voor de relatie kan het nogal wat gevolgen hebben. De toediening van hormonen die nodig is om meerdere follikels te laten rijpen, kan invloed hebben op het humeur: vrouwen kunnen nogal eens prikkelbaar zijn.

De periode na de embryoterugplaatsing, als alles 'achter de rug' lijkt te zijn, wordt vaak juist het zwaarst gevonden, omdat een zwangerschap gevoelsmatig zelden zo dichtbij is geweest. Tegelijkertijd bent u machteloos, omdat u de uitslag niet kunt beïnvloeden. De teleurstelling is dan ook groot als er een menstruatie optreedt. Zeker als er al een aantal behandelingen mislukt is, zal het steeds moeilijker worden de teleurstelling te verwerken.

U moet zich van tevoren afvragen hoe u uw afwezigheid regelt op uw werk. De punctie vindt over het algemeen plaats tussen 8 en 9 uur. De dag van de punctie kunt u niet werken. Daarnaast moet u regelmatig terugkomen in het ziekenhuis. De terugplaatsing in locatie VUmc is van maandag tot en met vrijdag vanaf 13.30 uur en in het weekend in principe 's morgens. Zorgt u ervoor iets eerder aanwezig te zijn.

Foliumzuur

Er zijn aanwijzingen dat een tablet van 0,5 mg foliumzuur per dag de kans verkleint op aangeboren afwijkingen van de wervelkolom van het kind. Deze hoeveelheid foliumzuur moet u dagelijks gebruiken gedurende minstens vier weken vóór tot acht weken ná het ontstaan van zwangerschap. U kunt dus overwegen om enige tijd voor het starten van de behandeling deze tabletten te gaan slikken. U kunt ze zonder recept verkrijgen bij drogist of apotheek.

Het Ivf-team

Het Ivf-team bestaat uit:

- gynaecologen: mw. dr. J. Kwee en prof.dr. F. Scheele
- fertiliteitarts: mw. B. van de Laar
- fertiliteitverpleegkundige: mw. I. Vogelaar
- fertiliteitverpleegkundige: mw. N. Teijsse
- fertiliteitdoktersassistenten: mw. L. Sap, mw. K. Pronk.

Gezamenlijk dragen zij zorg voor de behandeling.

Start van de behandeling

De behandeling start met een afspraak bij de verpleegkundige. Tijdens deze bespreking wordt het verloop van de behandeling uitgelegd. U moet voor de afspraak deze informatie hebben doorgenomen. Er wordt gekeken welke vooronderzoeken en voorbereidingen al getroffen zijn en wat er nog moet gebeuren voordat de behandeling daadwerkelijk van start kan gaan.

De voorbereidingen zijn:

- Registratie in Amsterdam UMC, locatie VUmc
- Voor beiden bloedonderzoek op hiv en hepatitis, voor de vrouw eventueel ook bloedafname op cyclusdag 3
- Uitreiken van de bewaarovereenkomst met betrekking tot het eventueel in de diepvries bewaren van embryo's.

Soms wordt tijdens deze bespreking ook al het definitieve plan, compleet met alle data voor afspraken gemaakt. Het plan kan ook tijdens een volgend bezoek gemaakt worden. Vaak zal er na de eerste afspraak met de verpleegkundige een afspraak met de arts volgen en daarna nog een of twee afspraken met de verpleegkundige, onder andere om te leren hoe te injecteren.

Naast deze handleiding krijgt u schriftelijke instructies mee voor iedere fase van de behandeling. Deze instructies kunnen iets verschillen van wat in deze handleiding staat, omdat er soms tussentijds kleine veranderingen in de behandeling worden doorgevoerd. Houdt u zich aan de laatst meegegeven aanwijzingen.

Ivf

Medicijnen

In een normale cyclus komt meestal één eikel tot volledige rijping. Bij ivf is het nodig meerdere eicellen te laten rijpen, zodat de kans op zwangerschap groter wordt. Hiervoor gebruikt de vrouw medicijnen. De medicijnen worden toegediend volgens onderstaand 'medicijnschema'. Omdat niet precies te voorspellen is hoe uw eierstokken op de medicijnen reageren, staat van tevoren niet vast hoe lang u deze moet gebruiken. Het is ook mogelijk dat om andere redenen van het medicijnschema wordt afgeweken.

.....

Uw arts bespreekt met u de medicijnen die u gaat gebruiken.

Waarom?

Naam medicijn

Tot rust brengen van de eierstokken	decapeptyl
Stimuleren eierstokken tot eirijping	gonal-f of menopur
Voorbereiden punctie	ovitrelle
Na de punctie ter ondersteuning van het baarmoederslijmvlies	utrogestan

Medicijnschema

- In verband met de geneesmiddelen die in deze maand worden toegediend, moet het mogelijk ontstaan van een spontane zwangerschap (hoe onwaarschijnlijk dat ook mag lijken) deze maand worden voorkomen door vanaf de menstruatie die aan de behandeling voorafgaat condooms te gebruiken.
- Voorafgaande aan de eigenlijke stimulatie gebruikt u decapeptyl. Dit medicijn onderdrukt uw eigen hormoonactiviteit waardoor de kans op een storing bij de rijping van de eicellen zo klein mogelijk is en een spontane eisprong wordt voorkomen.
- U begint op de 21e dag, geteld vanaf het begin van de menstruatie, met decapeptyl eenmaal daags een spuitje, 's avonds. U kunt een menstruatie verwachten rond de tijd dat u zonder deze medicijnen ook ongesteld zou worden.
- Wanneer u ongeveer twee weken dagelijks (minstens tien dagen) decapeptyl heeft gebruikt, vindt op een donderdag controle plaats van de eierstokken door echoscopie (inwendige echo).
- Als er geen menstruatie is gekomen en het baarmoederslijmvlies nog te dik is, of als de eierstokken nog te groot zijn, krijgt u het advies nog één week door te gaan met de decapeptyl-injecties, vóórdat u met de stimulatie-injecties begint. U komt dan na één week op donderdag terug voor echoscopie.
- Wanneer het echo-onderzoek laat zien dat de eierstokken normaal zijn en het baarmoederslijmvlies dun is, wordt afgesproken deze donderdag te beginnen met de stimulatie-injecties. Deze injecties spuit u 's avonds. U spuit nu dagelijks decapeptyl-injecties én stimulatie-injecties.

Injecties

U kunt uzelf leren de injecties toe te dienen. Ook kan uw partner leren u de injecties toe te dienen. Onze verpleegkundigen op de polikliniek geven u of uw partner de instructies

hiervoor. Tijdens de behandeling krijgt u hierover nadere mededelingen. Het zelf toedienen van de injecties is door vrijwel iedereen goed te leren en maakt u veel minder afhankelijk. Ons advies is dan ook: zelf doen! Eventueel kan iemand uit uw omgeving de injecties geven. De injecties moeten 's avonds worden toegediend.

Echoscopie

Om te weten hoe uw eierstokken op de medicijnen reageren, vindt regelmatig echoscopie plaats. Echoscopisch onderzoek vindt plaats via de vagina; het is gewenst dat u tijdens het onderzoek een lege blaas heeft. Het echoscopisch onderzoek vindt plaats op de polikliniek fertiliteit.

Zoals aangegeven vindt het eerste echo-onderzoek plaats tijdens de toediening van decapeptyl. Voor de tweede echoscopie wordt een afspraak gemaakt op de 8e dag na het begin van de stimulatie-injecties. De vervolgonderzoeken worden dan telkens met u afgesproken.

Ovitrelle

Aan de hand van echo-onderzoek wordt bekeken of er voldoende eiblaasjes (follikels) rijpen en of de rijping goed verloopt. Dit is het geval als:

- er voldoende eiblaasjes groter dan 15 millimeter zijn;
- de grootste eiblaasjes ongeveer groter dan of gelijk aan 20 millimeter zijn;
- het baarmoederslijmvlies dik genoeg is.

Is aan deze voorwaarden voldaan, dan neemt u die avond géén stimulatie- en Decapeptyl-injectie, maar één injectie met 250 mcg. Ovitrelle. Deze injectie vindt over het algemeen 's avonds tussen 20 en 21 uur plaats. De exacte tijd wordt met u afgesproken.

Ovitrelle is een hormoon dat dezelfde werking heeft als het lichaamseigen LH, dat zorgt voor eirijping en bevordering van het loslaten van de eicellen in de eiblaasjes. Hierdoor kan het juiste moment van de punctie bepaald worden: ongeveer 36 uur na de Ovitrelle-injectie. De dag van de injectie valt doorgaans tussen de 10e en de 17e dag na de start van de stimulatie-injecties.

Follikelpunctie

In de eiblaasjes (follikels) bevinden zich de eicellen. Het aanprikken van de eiblaasjes heet follikelpunctie. Deze vindt plaats langs vaginale weg. U moet hiervoor een lege blaas hebben. De punctie wordt uitgevoerd op de behandelkamer door de gynaecoloog of de fertiliteitarts, bijgestaan door twee assistentes.

Wij adviseren u om op de ochtend van de punctie thuis een licht ontbijt te nemen. Op de afgesproken dag en tijd meldt u zich (met uw partner) op de polikliniek fertiliteit. Het is prettig als ook de man (indien gewenst) bij de punctie op de behandelkamer aanwezig is.

Verloop van de follikelpunctie

Pijnstilling

Over het algemeen bieden wij pijnstilling aan in de vorm van een injectie rapifen in de ader van uw onderarm; voorafgaande aan de punctie wordt hiervoor een infuusnaaldje in uw onderarm ingebracht. Het middel maakt enigszins suf en werkt sterk pijnstillend. Het is kortwerkend; spoedig na de punctie is de sufheid verdwenen. U blijft daarna nog enkele uren - totdat uw partner terug is uit locatie VUmc - ter observatie blijft op de afdeling poliklinische dagbehandeling of op onze verpleegafdeling.

Aanprikken en leegzuigen van de eiblaasjes

Nadat de pijnstilling is verzorgd, wordt de vagina schoongemaakt met een gaasje gedrenkt in steriel water. U krijgt doeken over uw onderlichaam. De staaf van het echoapparaat wordt gebruikt om de eiblaasjes in beeld te brengen. Langs de echostaaf loopt een geleider waarlangs een naald kan worden ingebracht, zodanig dat de punt van de naald zichtbaar is op het beeldscherm van het echoapparaat.

Eén voor één worden nu de eiblaasjes aangeprikt en leeggezogen via een zuigslang en een vacuümpomp. Het bij de punctie verkregen vocht waarin eicellen zitten, wordt opgevangen in steriele reageerbuisjes. De punctie duurt ongeveer 15 minuten. Het is mogelijk dat het aantal eicellen dat bij de punctie verkregen wordt, lager is dan het aantal eiblaasjes dat aanwezig was voor de punctie bij echoscopie. Soms bevatten enkele blaasjes namelijk geen eicel.

Het transport

Uw partner krijgt een transportstoof mee naar het VUmc. In deze stoof worden de buisjes met de eicellen op de juiste temperatuur vervoerd. Het transport gebeurt bij voorkeur met uw eigen auto. Eventueel kunt u een taxi bestellen. Vervoer met de scooter of het OV is niet toegestaan.

Ivf-laboratorium Amsterdam UMC, locatie VUmc

U bent mogelijk al bekend met locatie VUmc. Eerst wordt er in het ivf-laboratorium beoordeeld of er eicellen in de punctievloeistof zijn te vinden. Wanneer er één of meer eicellen worden aangetroffen, wordt de man in de gelegenheid gesteld door middel van masturbatie zaad te produceren. Hij wordt gevraagd te blijven wachten totdat duidelijk is dat er genoeg zaad voorhanden is. Het zaad wordt zodanig behandeld dat de beste zaadcellen kunnen worden toegevoegd aan de eicellen.

Terug naar OLVG, locatie West

Levert u alstublieft de transportstoof direct bij terugkomst in op de polikliniek Fertiliteit (in het weekend op de verpleegafdeling) en meldt u aan onze doktersassistente (of in het weekend op de verpleegafdeling) hoeveel eicellen er zijn aangetroffen.

Medicijnen na de punctie

Na de punctie krijgt u tabletten utrogestan (200 mg) om het baarmoederslijmvlies in een zo goed mogelijke toestand te brengen voor innesteling. De capsules utrogestan moeten in de vagina worden ingebracht en wel volgens het volgende schema:

- 's morgens 1 tablet
- 's middags 1 tablet
- 's avonds 1 tablet

Met de toediening van utrogestan begint u 's middags op de dag van de punctie en gaat u door tot een zwangerschapstest is gedaan. Wanneer er geen zwangerschap is ontstaan, kan met utrogestan worden gestopt. Bij zwangerschap wordt utrogestan gecontinueerd. Er moet altijd eerst een zwangerschapstest worden gedaan. De capsules veroorzaken afscheiding.

Afspraak voor embryoterugplaatsing

Op de tweede dag na de punctie is bekend of de bevruchting en verdere ontwikkeling van de embryo's goed verlopen zijn. Indien dit het geval is, krijgt u een afspraak voor de plaatsing van het embryo. U dient hiervoor 's morgens tussen 9.30 en 10.00 uur telefonisch contact op te nemen met de receptie van het IVF-centrum VU medisch centrum. De terugplaatsing is dan meestal de volgende dag, maar dezelfde dag is ook mogelijk.

Het invriezen van embryo's

Wanneer er meer mooie embryo's zijn dan er worden teruggeplaatst, moet u zelf beslissen over het lot hiervan. U heeft de volgende mogelijkheden:

- De embryo's in de broedstroof laten tot ze vanzelf stoppen met delen; dat is ongeveer in het zestien-cellig stadium; daarna worden ze vernietigd.
- Invriezen in een vroeg stadium en terugplaatsen na ontdooien in een latere niet-gestimuleerde cyclus, zodat u nog een extra kans heeft om alsnog zwanger te worden.

Voor het invriezen van embryo's dient u voor de start van de behandeling een juridische overeenkomst te tekenen over het invriezen, bewaren en terugplaatsen. De afwikkeling van deze procedure gebeurt op de polikliniek van het ziekenhuis. De cyclus waarin ontdooide embryo's worden overgeplaatst, telt niet mee als een complete ivf-poging, maar wordt gezien als behorend bij een eerdere poging.

De terugplaatsing

De terugplaatsing geschiedt in het IVF-centrum van Amsterdam UMC, locatie VUmc. Een iets gevulde urineblaas vergemakkelijkt de terugplaatsing. De plaatsing is een kortdurende poliklinische ingreep waarvoor geen verdoving nodig is. U ligt in rugligging met de benen in de beenhouders. Door het inbrengen van een zogenaamd speculum in de vagina wordt de baarmoederhals 'opgezocht'. Via een dunne plastic katheter, die voorzichtig via de baarmoederhals in de baarmoeder wordt opgeschoven, worden onder echogeleiding één of twee embryo's in de baarmoeder geplaatst.

Na de terugplaatsing

U gaat na de terugplaatsing door met het vaginaal inbrengen van de capsules Utrogestan. In de 10 à 14 dagen volgend op de terugplaatsing van het embryo vinden er verschillende processen plaats. Uiteindelijk bepalen deze processen of er een zwangerschap tot stand komt of niet. Voor veel mensen is dit de moeilijkste tijd en de meest spannende periode van de hele ivf-behandeling zijn.

Innesteling

Na de bevruchting gaat de eicel zich delen. Men noemt dit dan een embryo. Er ontstaat een tweecellig, viercellig, achtcellig, enzovoorts, embryo. Uiteindelijk ontwikkelt zich een klompje cellen waarin een met vocht gevulde holte aanwezig is (het blaasjesstadium). Ongeveer in dit stadium, dat is twee tot vier dagen na de terugplaatsing, moet het embryo zich innestelen in het slijmvlies aan de binnenzijde van de baarmoeder.

Dit proces van verdere deling en innesteling vormt de moeilijkste stap bij totstandkoming van een zwangerschap. Niet alleen in een ivf-cyclus maar ook in een natuurlijke cyclus. Zoals al eerder vermeld hangt de uiteindelijke kans op succes in dit stadium af van een aantal factoren, namelijk:

- De kwaliteit van de embryo's.
- Het aantal embryo's dat teruggeplaatst is.
- De ontvankelijkheid van de baarmoederholte.

Leefregels

In de periode na de terugplaatsing is er medisch gezien geen reden om u anders te gedragen dan u gewend bent. Wij adviseren bij beginnende overstimulatie (zie 'Overstimulatie') veel te drinken (minimaal twee liter vocht per dag). Dit vermindert de kans op problemen bij (dreigende) overstimulatie. Wij adviseren u om gedurende één week na de terugplaatsing niet te vrijen en/of geslachtsgemeenschap te hebben omdat hierdoor mogelijk ongewenste samentrekkingen van de baarmoeder zouden kunnen optreden (ook al staat niet vast dat dit de kans op innesteling nadelig beïnvloedt).

Omdat u controles en soms verdere medische zorg nodig heeft in de weken na de terugplaatsing, is het verstandig geen (buitenlandse) vakanties te plannen in deze periode. Overleg hierover eventueel tijdig met uw arts.

Wanneer neemt u contact op?

Heeft u in de periode na de punctie bloedverlies? Geeft dit dan telefonisch door. Heeft u een menstruatie en de behandeling heeft niet tot een doorgaande zwangerschap geleid? Neem dan telefonisch contact op met de polikliniek Fertiliteitverpleegkundige of met de polikliniek Fertiliteit.

Zwangerschapstest

Wanneer zich geen menstruatie heeft voorgedaan, kunt u op de 16e dag na de punctie een zwangerschapstest doen. Dit kan op verschillende manieren, afhankelijk van waar uw voorkeur naar uitgaat.

- U kunt thuis een urinetest doen. Deze kunt u kopen bij de drogist. Deze tests zijn volledig betrouwbaar.
- Urinetest in het ziekenhuis.
- Bloedonderzoek naar het zwangerschapshormoon. U geeft dan 's morgens tussen 8 en 9 bloed op de afdeling Bloedafname. Hiervoor heeft u een aanvraagformulier nodig. Dit formulier kunt u bij de polikliniek Fertiliteit ophalen. We maken dan een belafsprak over de uitslag.

Houd er rekening mee dat ook als u geen menstruatie heeft op de 16e dag, de test negatief kan zijn! Door het gebruik van utrogestan kan de menstruatie later optreden.

De uitslag is negatief

De uitslag is negatief of u bent ongesteld geworden. Als de test negatief is, volgt meestal enige dagen later alsnog de menstruatie. Als dat bij u het geval is, maak dan telefonisch een afspraak voor een nagesprek over ongeveer 2 weken met uw gynaecoloog, fertiliteitarts of verpleegkundige. Tijdens dit gesprek kunt u eventuele verdere behandeling bespreken.

De uitslag is positief

Als de uitslag positief is, moet u doorgaan met het gebruik van utrogestan. U heeft hiervoor een vervolgrecept nodig. U krijgt een afspraak voor over 3 weken op de polikliniek voor een echo. Op deze echo is te zien hoeveel embryo's zich ontwikkeld hebben en of er hartactie is. Als u zwanger bent, verwijzen wij u vanaf de 12e week weer terug naar de gynaecoloog waar u vóór de ivf-behandeling onder behandeling was, of naar een verloskundige.

Prenatale diagnostiek

Bij een zwangere vrouw van 36 jaar of ouder, neemt de kans op bepaalde vormen van aangeboren afwijkingen toe. Eventueel is prenatale diagnostiek mogelijk. Voor advies kunt u bij uw behandelend arts terecht.

Afbreken van een behandeling

Het is altijd mogelijk dat na elk van de genoemde stappen de behandeling gestaakt moet worden. Dit is in de volgende situaties het geval:

- Ondanks goede stimulatie van de eierstokken ontstaan géén of te weinig eiblaasjes (onvoldoende follikels).
- Soms lukt het niet om uit de eiblaasjes eicellen te verkrijgen.
- Bij een aantal patiënten treedt geen bevruchting van de verkregen eicellen op.
- Er ontstaan te veel eiblaasjes: overstimulatie.

Bij de meeste vrouwen die niet zwanger worden, is de oorzaak het uitblijven van innesteling van de bevruchte eicel(len) in het baarmoederslijmvlies.

Vrouwen die wel zwanger worden hebben net zoals bij andere zwangerschappen een kans op een miskraam of buitenbaarmoederlijke zwangerschap.

Terugplaatsing van ontdooide bevruchte eicellen na invriezen

Voorafgaande aan de cyclus waarin de ingevroren bevruchte eicellen worden overgeplaatst, maakt u een afspraak met de fertiliteitverpleegkundige. De terugplaatsing van ingevroren en ontdooide embryo's vindt plaats in een natuurlijke cyclus.

- We maken echo's om de eigen eiblaasrijping te beoordelen
- U gebruikt ovitrelle als voorbereiding op tijdstip en dag van de terugplaatsing.

Het is belangrijk in deze cyclus niet spontaan zwanger te (kunnen) worden.

Duur van de behandeling

Een 'behandelcyclus' duurt ongeveer 4 maanden. Een ivf-behandeling duurt gemiddeld 2 maanden inclusief vóór- en nabehandeling. Het komt voor dat de cyclus gedurende de maand na de ivf-behandeling ontregeld is. Wij adviseren daarom om voor de terugplaatsing van ontdooide bevruchte embryo's na een ivf-behandeling 2 maanden rust te nemen. Daarom duurt de totale behandeling 4 maanden.

Overstimulatie

Soms blijven de eierstokken na de punctie opgezet zodat er zich een ovariële hyperstimulatie ontwikkelt. Dan zorgen bepaalde stoffen uit de eierstok ervoor dat de kleine bloedvaten in de buik meer vocht doorlaten dan normaal. Dit kan klachten geven:

- Er komt vocht vrij in de buikholte. Dit kan leiden tot een opgezette buik, buikpijn, soms misselijkheid en braken, sterke gewichtstoename en kortademigheid.
- Het bloed raakt 'ingedikt'. Hierdoor kunnen doorbloedingsstoornissen van bepaalde organen ontstaan.

Als uw gewicht tijdens de behandeling meer dan 2 kilo per week is toegenomen neem dan contact op. Het is belangrijk dat u zich regelmatig weegt op dezelfde weegschaal. Als u klachten heeft die te maken kunnen hebben met overstimulatie, neem dan contact op met uw fertiliteitverpleegkundige.

Overige zaken rondom ivf

Hoe vaak ivf?

Per ivf-behandelcyclus is de kans op zwangerschap even groot. Door meerdere behandelingen te ondergaan wordt de kans groter. Er zijn factoren die doorgaan met de behandeling beperken:

- Soms heeft doorgaan met de behandeling geen zin, omdat na eerdere behandeling blijkt dat de kans op succes klein is.
- Sommige stellen kiezen er zelf voor te stoppen met ivf.
- De zorgverzekering vergoedt meestal een beperkt aantal ivf-behandelingen.
- De eventuele gezondheidsrisico's van een groot aantal ivf-stimulaties zijn onbekend.

Uw arts bepaalt na elke poging of een volgende behandeling zinvol is.

Kosten ivf

Uw zorgverzekeraar

Informeer bij uw zorgverzekeraar naar de voorwaarden voor een vergoeding.

Kosten voor eigen rekening

De kosten van een ivf-behandeling bedragen ongeveer 5000 euro onder andere vanwege de medicijnkeuze en de dosering. De kosten van medicijnen veranderen vaak waardoor het niet mogelijk is om een exact bedrag te noemen. Informeer bij uw apotheker naar de kosten.

Vragen?

U kunt ons gewoon bellen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Neem dan contact op of kijk op www.olvg.nl Heeft u vragen over de vergoeding of betaling? Neem dan contact op met uw zorgverzekeraar of kijk op www.olvg.nl/zorgnota

Meer informatie online

- www.freya.nl (Vereniging voor mensen met vruchtbaarheidsproblemen)
- www.nvog.nl (Nederlandse vereniging voor obstetrie en gynaecologie)

Contact

polikliniek Fertiliteit, locatie West

T 020 510 86 14 (ma t/m vrij 8.15 – 16.15 uur)
Route 22

Telefonisch spreekuur verpleegkundige, polikliniek Fertiliteit, locatie West

Alleen voor vragen over behandeling, medicijnen, enz.
T 020 510 88 72 (ma t/m vrij 11.00 tot 12.00 uur)

IVF-centrum Amsterdam UMC, locatie VUmc

Amstelveenseweg 601
1081 JC Amsterdam
T 020 444 32 69

Uw afspraak is op _____ - _____ - _____ om _____ : _____ uur

Oost
Oosterpark 9
1091 AC Amsterdam

West
Jan Tooropstraat 164
1061 AE Amsterdam

Spuistraat
Spuistraat 239 A
1012 VP Amsterdam

Onze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing: www.olvg.nl/algemene-behandelvoorwaarden

Klacht of opmerking: www.olvg.nl/klacht

Redactie en uitgave: Marketing en Communicatie, 12 februari 2020, foldernr.2415